

NEMZETI KÖZLEKEDÉSI HATÓSÁG

TANTERVI ÉS VIZSGAKÖVETELMÉNYEK

A közúti járművezetői vizsgabiztosi továbbképzési szaktanfolyamok számára

2015

A Nemzeti Közlekedési Hatóságról (továbbiakban: NKH) szóló 263/2006. (XII. 20.) Korm. rendelet 8. § (1) bekezdés ha) pontjában, valamint a közúti járművezetők és közúti közlekedési szakemberek képzésének és vizsgáztatásának részletes szabályairól szóló 24/2005. (IV. 21.) GKM rendelet 16. § i) pontjában kapott felhatalmazás alapján a közúti járművezetői vizsgabiztosi továbbképzési szaktanfolyam tantervét és vizsgakövetelményeit az alábbiakban határozom meg.

Jelen dokumentum a közúti járművezetői vizsgabiztosok továbbképzésére vonatkozó kerettanterv.

A közúti járművezetői vizsgabiztosok továbbképzését a közúti járművezetők és a közúti közlekedési szakemberek képzésének és vizsgáztatásának részletes szabályairól szóló 24/2005. (IV. 21.) GKM rendelet 16. §-a alapján a kerettantervnek megfelelően kell megtartani.

Készítette:

Nemzeti Közlekedési Hatóság
Közúti Gépjármű-közlekedési Hivatal
Képzési és Vizsgáztatási Főosztály

Kiadja a Nemzeti Közlekedési Hatóság
Érvényes: 2015. május 1-től

I. Tartalomjegyzék

I.	Tartalomjegyzék	3
II.	A képzés célja, feladata, követelményrendszere	4
III.	A képzéssel kapcsolatos adatok.....	5
IV.	Óraterv	6
A.	Közúti járművezetői vizsgabiztosi továbbképzés.....	6
V.	Általános módszertani útmutató a képzéshez	7
VI.	Tantárgyak tantervi és módszertani útmutatója.....	8
A.	Közúti járművezetői szakmai ismeretek – SZAKI.....	8
B.	Vizsgáztatás módszertani ismeretek – VMI	10
C.	Közúti járművezető vizsgáztatás rendszere – VR	12
D.	Vezetéstechnikai tréning – VT	13
VII.	Vizsgakövetelmények.....	14
A.	Közúti járművezetői vizsgabiztosi továbbképzés vizsgatárgyai	14
VIII.	Vizsgatárgyak vizsgakövetelményei	15
A.	Közúti járművezetői szakmai ismeretek – VBT-K	15

II. A képzés célja, feladata, követelményrendszere

A képzés célja

A közúti járművezetői vizsgabiztosok továbbképzésének célja, hogy ismerjék a munkájukhoz kapcsolódó jogszabályi hátteret, a szakmai, módszertani előírásokat, továbbá fejlesszék vizsgáztatási, értékelési képességeiket, valamint értesüljenek a képzési és vizsgáztatási rendszerre vonatkozó változásokról, továbbá az előző év szakmai tapasztalatairól, eredményeiről, statisztikáiról.

A továbbképzés további célja a különböző vizsgafeladatok egységes követelményrendszerének kialakítása, értékelésének egységessége és következetessége, melynek alapja, hogy a vizsgabiztos mind az elméleti, mind a gyakorlati szakmai elvárásoknak megfeleljen. Ismerje a munkájához kapcsolódó jogszabályi hátteret és az egységes szakmai, etikai követelményeknek megfelelően végezze tevékenységét. A cél, hogy a vizsgabiztosok egységesen értelmezzék a különböző vizsgaszituációkat és azok értékelését is egységesen és következetesen végezzék. Az általuk hozott döntések egyértelműen tükrözzék a vizsgázók számára egyrészt a vizsgáztatás szakszerűségét, a vizsgabiztosok szakmai felkészültségét, másrészt a társadalom elvárásait a közúti közlekedés biztonságára, kulturáltságára vonatkozóan.

A képzés feladata, követelményrendszere

A felkészítés keretében mindazon ismeretek, jártasságok és készségek elsajátításának lehetőségét biztosítani, melyek a fenti cél eléréséhez szükségesek, ide értve, hogy:

- alakítsa a vizsgabiztos személyiségét, fejlessze és tudatosítsa erkölcsét és magatartását,
- erősítse meg a korszerű, általános és szakmai műveltség körébe tartozó ismereteket, tájékozottságot,
- adjon korszerű, általános, szakmai-elméleti és gyakorlati ismereteket, jártasságokat, amelyek megalapozzák a sikeres vizsgáztatási tevékenység gyakorlását.

A szaktanfolyam során a következő készségeket és képességeket kell a vizsgabiztosoknak fejleszteniük:

- képesség a járművezető vizsgázók képességeinek és hiányosságainak feltárására,
- társadalmi elvárásoknak megfelelő, következetesen defenzív, gazdaságos és környezettudatos vezetési tudás,
- tudatos hivatásszerű (nem csak foglalkozásszerű) munkavégzésre törekedjenek,
- a vizsgabiztos érdeklődésében legyen széleskörű, szakterületének ismeretében pedig alapos,
- szakembere legyen annak a témának, amit vizsgáztat, és szakembere legyen magának a vizsgáztatásnak is,
- kulturált magatartásával, fejlett kommunikációs készségével, helyes magyar beszéddel, a mindenkor pozitív emberi kapcsolatok fenntartásához szükséges viselkedésével mutasson példát a vizsgázóknak.

A szaktanfolyam során a hallgatóknak el kell sajátítaniuk, illetve fel kell újítaniuk a korszerű vizsgáztatáshoz szükséges szakmai tudásanyagot.

III. A képzéssel kapcsolatos adatok

1. A képzés megnevezése: Közúti járművezetői vizsgabiztosi továbbképzés
2. A képzést előíró jogszabályok
 - 2.1. A közúti közlekedésről szóló 1988. évi I. törvény
 - 2.2. A közúti járművezetők és a közúti közlekedési szakemberek képzésének és vizsgáztatásának általános szabályairól szóló 179/2011 (IX. 2.) Korm. rendelet
 - 2.3. A közúti járművezetők és a közúti közlekedési szakemberek képzésének és vizsgáztatásának részletes szabályairól szóló 24/2005. (IV. 21.) GKM rendelet
3. A képzés minimális időtartama

Szaktan- folyam kódja	Szaktanfolyam megnevezése	Minimálisan kötelező óra- szám
VBT	Közúti járművezetői vizsgabiztosi továbbképzés	6 óra*

*Az óraszám előírás a tantermi képzésben megvalósuló tanfolyamra értendő. A távoktatás keretében szervezett tanfolyamokon a hallgatók egyéni haladási időigénye határozza meg az egyes tantárgyakra fordítandó időt.

4. Egyéb rendelkezések
 - 4.1 Az adott év június 30-ig elvégzett továbbképzés az adott évre, június 30-a után elvégzett továbbképzés a következő évre érvényes vizsgabiztosi igazolvány megszerzésére irányuló vizsga letételére jogosítja a vizsgázót.
 - 4.2 A közúti járművezetői vizsgabiztosi továbbképzés szaktanfolyam elvégzése alól és a Vizsgabiztosi ismeretek vizsgatárgy alól mentesül az, aki az adott évben járművezető vizsgabiztosi alapképesítést szerzett, továbbá aki a Szakmai Vetélkedő Országos Döntőjén járművezető vizsgabiztosi vagy járművezető szakoktatói kategóriában 1-3. helyezést ért el.

IV. Óraterv

A. Közúti járművezetői vizsgabiztosi továbbképzés

Tantárgy típusa	Tantárgy kódja	Tantárgyak	Minimálisan kötelező óraszám
Elmélet	SZAKI	Vizsgabiztosi szakmai ismeretek	2
	VMI	Vizsgáztatás módszertani ismeretek	2
	VR	Közúti járművezető vizsgáztatás rendszere	2
Gyakorlat	VT	Vezetéstechnikai tréning ¹⁾	2

1) a tantárgy választható, kiválthatja a „Vizsgabiztosi szakmai ismeretek” tantárgyat

V. Általános módszertani útmutató a képzéshez

Az igények figyelembevételével a tantervben megjelölnél nagyobb óraszámokban is oktathatók az egyes témakörök, az itt szereplő óraszámokat kötelezően előírt minimumnak kell tekinteni.

A szaktanfolyamot meghirdető képzőszerzők nyújtsanak segítséget az egyéni tanuláshoz, adjanak tájékoztatást a felkészüléshez, amely tartalmazza:

- az önálló tanulás ajánlott ütemtervét,
- a tananyag feldolgozásának elősegítését szolgáló tanulás-módszertani tanácsokat,
- a tanuláshoz felhasználható segédanyagok (könyv, jegyzet, ellenőrző kérdések) beszerzésének helyeit.

VI. Tantárgyak tantervi és módszertani útmutatója

A tantárgyak felsorolása

A. Vizsgabiztosi szakmai ismeretek – SZAKI

Módszertani útmutató

A tantárgy tanításának célja, hogy a vizsgabiztosok rendelkezzenek a járművezető vizsgázásra vonatkozó hatályos jogszabályi, szabályozási, illetve korszerű, aktuális szakmai ismeretekkel.

Tárgyi feltételek

- A tárgyi feltételek megegyeznek az elméleti rész típusától függően a tantermi, vagy az e-learning rendszerű oktatásra vonatkozó feltételekkel.

Személyi feltételek

A tantárgyat olyan személy oktathatja, aki

- rendelkezik az alábbi képesítések, végzettségek valamelyikével:
 - mindhárom szakon (K, M, Gy) szerzett közúti járművezető szakoktatói oklevéllel vagy ezzel egyenértékű végzettség,
 - közúti járművezetői vizsgabiztosi képesítés,
 - járműmérnöki, járműgépész-mérnöki, közlekedésmérnöki végzettség,
 - jogi végzettség,
 - műszaki tanári, oktatói végzettség.
- rendelkezik felsőfokú végzettséggel.

Részletes tanterv

Az oktatás során az alább felsorolt ismeretanyagban hivatkozott szakmai ismeretek, előírások változásait, aktualitásait kell bemutatni.

Kötelezően előírt ismeretanyag:

- A vizsgabiztosokat érintő közlekedési szakmai jogszabályok és azok változásai, különösen:
 - a közúti közlekedésről szóló 1988. évi I. törvény;
 - a közúti közlekedés szabályairól szóló rendelet.
- Közúti járművezető képzés szerkezeti, biztonsági ellenőrzési és üzemeltetési ismeretanyaga és változásai.
- Járműtechnikai és fizikai ismeretek:
 - járműtechnikai ismeretek, úgymint kormányzás, abroncsok, fékek, világítás, különösen motorkerékpárok és nehézgépjárművek vonatkozásában;
 - rakománybiztonság;
 - járműfizikai ismeretek, úgymint sebesség, súrlódás, dinamika, energia.
- Közúti járművezető képzés vezetélméleti ismeretanyaga és változásai, veszélyhelyzetek felismerése és balesethárítás, defenzív járművezetés, üzemanyag-takarékos és környezetbarát vezetési mód.
- Vonatkozó közúti és közlekedési jogszabályok, ideértve a vonatkozó uniós és nemzeti jogszabályokat, valamint értelmezési iránymutatásokat.

További, választható ismeretanyag:

- Kapcsolódó – hatályos – jogszabályok ismertetése:
 - a forgalomszervezésre vonatkozó jogszabályok,
 - a közlekedési szabálysértésekről szóló jogszabályok,
 - a közúti közlekedési előéleti pontrendszerrel szóló jogszabály,
 - a közúti közlekedési igazgatási feladatokról, a közúti közlekedési okmányok kiadásáról és visszavonásáról szóló rendelet,
 - Az Európai Parlament és a Tanács 2006. december 20-i 2006/126/EK Irányelve,
 - Bécsi Közúti Közlekedési Egyezmény.
- Közlekedéstörténet.
- Korszerű járműszerkezetek és járművezetést segítő szerkezetek (pl. ESP, EPS, ACC, LDW, GPS, SRS, DAS, stb.).
- A környezet tudatos közlekedés (katalizátorok, részecskeszűrő, Ad-blue, stb.), alternatív üzemanyagok, gazdaságos járműüzemeltetés:
 - megnövekedett közlekedésbiztonság,
 - jobban képzett járművezetők – nagyobb vezetési tudás,
 - tüzelőanyag-, ezáltal költségmegtakarítás (5-15%),
 - alacsonyabb járműfenntartási/üzemeltetési költségek,
 - balesetekből eredő károk csökkentése,
 - az üvegház-hatást (CO₂, CH₄, N₂O) és egyéb, mérgező hatást (NO_x) okozó gázok kibocsátásának a csökkentése,
 - egyéb légszennyező anyagok (koromrészecskék) kibocsátásának a csökkentése,
 - zajterhelés csökkentése,
 - felelősebb járművezetők,
 - járművezetőt terhelő mérsékeltebb stressz-hatások,
 - járművezetők és utasok nagyobb kényelme.

B. Vizsgáztatás módszertani ismeretek – VMI

Módszertani útmutató

A tantárgy tanításának célja, hogy a vizsgabiztosok rendelkezzenek, illetve ismerjék meg a korszerű, hatékony, illetve eredményesen alkalmazott, vagy alkalmazható vizsgáztatási módszereket.

Tárgyi feltételek

- A tárgyi feltételek megegyeznek az elméleti rész típusától függően a tantermi, vagy az e-learning rendszerű oktatásra vonatkozó feltételekkel.

Személyi feltételek

A tantárgyat olyan személy oktathatja, aki

- rendelkezik az alábbi képesítések, végzettségek valamelyikével:
 - főiskolán vagy egyetemen szerzett tanítói, tanári, műszaki szakoktatói, műszaki tanári, mérnöktanári, pedagógus végzettség,
 - közúti járművezetői vizsgabiztosi képesítés.
- rendelkezik felsőfokú végzettséggel.

Részletes tanterv

Ismeretanyag

- Általános pedagógiai, andragógiai, pszichológiai ismeretek.
- Ismeret, képesség, jártasság, készség, kompetencia, tudás. Nevelés, oktatás, képzés, tanulás.
- A felnőttképzés metodikájának elméleti alapjai. A felnőtt tanuló, különös tekintettel a fiatal felnőttekre.
- Kommunikáció a vizsgáztatásban. A nem verbális kommunikáció funkciói, kommunikációs jellegzetességek és zavarok.
- Közlekedépszichológia:
 - közlekedési rendszerek és folyamatok, ember-jármű-környezet rendszerszemléletű elemzése és tervezése,
 - közlekedési magatartás elemzése, járművezetői magatartáselmélet,
 - közlekedési viselkedés befolyásolása.
- Vizsgáztatás pszichológiája:
 - a vizsgabiztos és a vizsgáztatott személyisége, aktuális testi – lelki állapotából adódó egymáshoz való viszonya,
 - a túlzott stressz reakció jellegzetes pszichológiai tényezői, különös tekintettel a vizsgahelyzet jellegű szituációkban,
 - előítélet, mint vizsgáztatást befolyásoló tényező.
- Értékelési elvek és technikák:
 - konfliktusok kezelése.
- A vizsgáztatás etikai kérdései, a tisztességes vizsgáztatás.
- Kvalifikáció a vizsgáztatásban.
- A vizsgabiztos (irányító) szerepe a vizsgáztatás folyamatában.
- Leggyakrabban elkövetett hibák, a vizsgabiztos szerepe ezek korrigálásában.
- Az elméleti és gyakorlati vizsgáztatás módszertana.
- Visszacsatolás és értékelés.
- A járművezető-képzés pedagógiája. A járművezető-képzés speciális környezete, pedagógiai módszerei.

- A járművezető vizsgáztatás speciális környezete, módszerei.
- A járművezető vizsgáztatásban használható speciális technológiai eszközök.
- Járművezetői vizsgakövetelményeket megalapozó tanmenet.
- Járművezetői vizsga követelményei.
- Értékelésmélet és technikák.
- Értékelési képességek:
 - alapos és pontos megfigyelés, nyomon követés, valamint a jelölt általános teljesítményére vonatkozó értékelés képessége, különösen a következők tekintetében,
 - veszélyhelyzetek pontos és átfogó felismerése,
 - ezen helyzetek okának és valószínű következményeinek pontos meghatározása,
 - jártasság megszerzése és hibák felismerése,
 - értékelés egységessége és következetessége,
 - információk gyors adaptálása, lényeges pontok megragadása,
 - előrettekintés, esetleges problémák beazonosítása és kezelésükre stratégiák kifejlesztése,
 - időben történő konstruktív visszajelzés.
- A vizsgáztatás, mint szolgáltatás minősége:
 - az ügyfél tájékoztatása,
 - egyértelmű kommunikálás - a tartalom, stílus és nyelvezet megválasztásával, a hallgatóságnak és kontextusnak megfelelően -, valamint az ügyfelek kérdéseinek megválaszolása,
 - egyértelmű visszajelzés a vizsga eredményét illetően,
 - tiszteletteljes és megkülönböztetés mentes bánásmód az ügyfelekkel.

C. Közúti járművezető vizsgáztatás rendszere – VR

Módszertani útmutató

A tantárgy tanításának célja, hogy a vizsgabiztosok naprakészen ismerjék a járművezető vizsgáztatás rendszerére, a vizsgáztatásra vonatkozó jogszabályi- szabályozási változásokat, tapasztalatokat.

Tárgyi feltételek

- A tárgyi feltételek megegyeznek az elméleti rész típusától függően a tantermi, vagy az e-learning rendszerű oktatásra vonatkozó feltételekkel.

Személyi feltételek

A tantárgyat olyan személy oktathatja, aki

- rendelkezik az alábbi képesítések, felsőfokú végzettségek valamelyikével:
 - közúti járművezetői vizsgabiztosi képesítés,
 - jogi, igazgatásszervezői végzettség,
 - járműmérnöki, járműgépész-mérnöki, közlekedésmérnöki végzettség,
 - műszaki tanári végzettség.
- rendelkezik felsőfokú végzettséggel.

Részletes tanterv

Az oktatás során az alább felsorolt ismeretanyagban hivatkozott szakmai ismeretek, előírások változásait, aktualitásait kell bemutatni.

Ismeretanyag

- A járművezető képzés és vizsgáztatás rendszere és története.
- A közúti járművezetők vizsgáztatásával kapcsolatos – hatályos – jogszabályok változásainak ismertetése, különös tekintettel az alábbiakra:
 - a közúti járművezetők és a közúti közlekedési szakemberek képzésének és vizsgáztatásának általános szabályairól szóló kormányrendelet,
 - a közúti járművezetők és a közúti közlekedési szakemberek képzésének és vizsgáztatásának részletes szabályairól szóló miniszteri rendelet,
 - a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló törvény,
 - a közúti közlekedési szakemberek képzésével, továbbképzésével, utánképzésével és vizsgáztatásával összefüggő díjakról szóló rendelet,
 - az egyes közúti közlekedési szabályokra vonatkozó rendelkezések megsértésével kapcsolatos bírsággal összefüggő hatósági feladatokról, a bírságok kivetésének részletes szabályairól és a bírságok felhasználásának rendjéről szóló rendelet.
- A vizsgáztatás jogszabályi háttere, a vizsgáztatás menete.
- A szabályzatok, Tantervi- és vizsgakövetelmények, Bizonylati Albumok vizsgáztatással kapcsolatos részei.
- A vizsgabiztos tevékenysége, működése, feladatai a vizsgán. A vizsga dokumentumai, fogalmi.
- A vizsgák ellenőrzésének rendszere, az ellenőrzésben résztvevők feladatai.
- Egységes vizsgáztatás követelményrendszere, vizsgáztatási iránymutatások, irányelvek.
- Vizsgafelügyeleti tapasztalatok.
- Panaszügyek tapasztalatai, tanulságok.

D. Vezetéstechnikai tréning – VT

Módszertani útmutató

Ennek a programpontnak az a célja, hogy a vizsgabiztosok fejleszthessék járművezetői képességeiket, vezetéstechnikai tudásukat. A képzés tartható tetszőleges gépjárművel.

Tárgyi feltételek

- A gyakorlati oktatásra vonatkozó képzési programnak megfelelő méretű, kialakítású és felszereltségű, forgalom elől elzárt gyakorló pálya.
- A gyakorlati oktatásra vonatkozó képzési program szerinti jármű.

Személyi feltételek

A tantárgyat olyan személy oktathatja, aki

- rendelkezik az alábbi képesítések, végzettségek valamelyikével:
 - mindhárom szakon (K, M, Gy) szerzett közúti járművezető szakoktatói oklevéllel vagy ezzel egyenértékű végzettség,
 - közúti járművezetői vizsgabiztosi képesítés.

Részletes tanterv

Ismeretanyag

A vezetéstechnikai tréning képzési programjában az alábbi feladatok, célok közül lehet tetszőleges számút megvalósítani

- Járművezetés speciális – tanpályán mesterségesen szimulált környezetben – közlekedési helyzetben, különös tekintettel az alábbi manőverekre:
 - hirtelen irányváltás,
 - megcsúszás,
 - megcsúszott jármű irányítása,
 - fékezés eltérő tapadási tulajdonsággal rendelkező útfelületen.
- Környezettudatos járművezetés (eco-driving):
 - a lehető legnagyobb távolságban tekintse át az utat maga előtt, és előre készüljön fel a forgalomra,
 - használja ki maximálisan a jármű nyomatékát,
 - tartson fenn egyenletes sebességet alacsony fordulatszámon,
 - vezessen nyugodtan az alacsony fordulatszámon lehetséges legmagasabb sebességfokozatban,
 - körülbelül 2000-es fordulatszámon váltson fel magasabb sebességi fokozatba.

VII. Vizsgakövetelmények

A. Közúti járművezetői vizsgabiztosi továbbképzés vizsgatárgyai

Vizsgatárgy típusa	Vizsgatárgy kódja	Vizsgatárgyak	Vizsgatárgy fajtája
Elmélet	VBT-K	Vizsgabiztosi ismeretek	Számítógépes elméleti vizsga

VIII. Vizsgatárgyak vizsgakövetelményei

A vizsgatárgyak felsorolása

A. Vizsgabiztosi ismeretek – VBT-K

A vizsga követelményei

A vizsga teljesítéséhez egy 40 kérdésből álló számítógépes, feleletválasztós tesztet kell sikeresen megoldani. A vizsga időtartama 40 perc, kérdésenként 1 perc a rendelkezésre álló idő. Az elérhető maximális pontszám 40 pont, melyből a sikeres vizsgához legalább 36 pontot kell elérni.

A vizsga ismeretanyaga

A vizsga ismeretanyag megegyezik a „Vizsgabiztosi szakmai ismeretek”, „Vizsgáztatás módszertani ismeretek”, valamint a „Közúti járművezető vizsgáztatás rendszere” tantárgyak kötelezően előírt ismeretanyagával. A vizsgakérdések 50 %-a a „Vizsgabiztosi szakmai ismeretek” tantárgy, 50 %-a pedig a „Vizsgáztatás módszertani ismeretek”, valamint a „Közúti járművezető vizsgáztatás rendszere” tantárgyak ismeretanyagával egyezik meg.

A vizsgáztatás személyi feltételei

Közúti járművezetői vizsgabiztosi képesítés.

A vizsgáztatás tárgyi feltételei

A vizsgát kizárólag számítógépes elméleti vizsgateremben lehet lebonyolítani „A közúti járművezetők és a közúti közlekedési szakemberek vizsgáztatásának rendje és ügyvitele” dokumentumban meghatározott, vizsgáztatásra vonatkozó eljárásrend betartásával.

A vizsgáztatás egyéb feltételei

A vizsgára bocsátás feltétele a továbbképzés sikeres és igazolt elvégzése.